

SEZONA 1920/21 · ŠTEVILKA 24

I'YAVPOTIČ

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI · UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 6K

Spored za 25. teden

Drama

Torek,	1. marca	— Zaprto.	
Sreda,	2. marca	— Zaprto.	
Četrtek,	3. marca	— Razvalina življenja.	A
Petek,	4. marca	— Golgota.	D
Sobota,	5. marca	— Bajka o volku.	B
Nedelja,	6. marca	— Bajka o volku.	Izven.
Poned.,	7. marca	— Golgota.	C

Opera

Torek,	1. marca	— Literarni večer. Gostovanje hudožestvenega teatra.	Izven.
Sreda,	2. marca	— Na dnu. Gostovanje hudožestvenega teatra.	Izven.
Četrtek,	3. marca	— Dalibor. Gostovanje gospe Milene Šugh-Štefančeve.	C
Petek,	4. marca	— Mignon. Gostovanje gospoda Julija Betetta.	E
Sobota,	5. marca	— Dalibor. Gostovanje gospe Milene Šugh-Štefančeve.	A
Nedelja,	6. marca	— Tosca.	Izven.
Poned.,	7. marca	— Zaprto.	

Drama pripravlja Frana Kosca izvirno novitelo „Mrákovi“, opera Parmovega „Zlatoroga“ in Bizetovo „Carmen“.

Prva polovica letošnje sezone je potekla 28. februarja. Zaradi visokih troškov je uprava prisiljena za drugo polovico sezone cene nekoliko povišati. Za abonirane prostore ostanejo cene neizpremenjene, število predstav pa se zniža od 30 na 20. Cene neaboniranih sedežev se s 1. marcem povišajo za 30 %. — Vplačila za drugo polovico sezone se sprejemajo od srede 2. marca do sobote 5. marca v gledališki pisarni (operno gledališče) od 10.—12. in od 3.—6. — Interesenti se pri tej priliki lahko tudi naroče na ilustrovani tednik „Gledališki list“, ki stane za drugo polovico na dom dostavljan 100 kron.

Razvalina življenja

Igra v treh dejanjih. Spisal F. S. Finžgar.

Režiser: A. DANILO.

Urh Kantè, žganjar, krčmar, oče	g. Ločnik.
Lenčka, njegova hči	ga Juvanova.
Tona, njegova rejenka	gna Vera Danilova.
Martin, kmet, sosed	g. Gregorin.
Ferjan, kmet, sosed	g. Terčič.
Sirk, kmet	g. Danilo.
Mica Slana, potovka	gna Rakarjeva.

Godi se na kmetih dandanes.

Bajka o volku

Igra v treh dejanjih (štirih slikah).

Spisal: FRANC MOLNAR. Prevel: O. ŠEST.

Režišer: ŠEST.

Dr. Kelemen	g. Peček.
Vilma, njegova žena	gna Wintrova.
Jurij Szabó	g. Šest.
Grofica	ga Borštnikova.
Micka	gna Gorjupova.
Vilme, mati	gna Rakarjeva.
Gospod Fajnik	g. Danilo.
Poročnik Zagon	g. Gaberšček.
Poročnik Mikhal	g. Drenovec.
Plačilni natakak	g. Ločnik.
Prvi natakak	g. Rakuša.
Drugi „	g. Bitenc.
Tretji „	g. Jerman.
Četrta „	g. Šubelj.
Pikolo	gna Lehmanova.
Prvi lakaj	*
Drugi „	*
Tretji „	*
Četrta „	*
Sobarica	gna Gabrijevčičeva.

Čas: sedanjost.

Literarni večer

I. DEL.

A. P. Čehova inscenirane povesti:

1. Dobri konec. — Izvajata: E. P. Skulskaja in M. M. Tarhanov.
2. Pozabil. — Izvajata: V. I. Vasiljev in N. A. Pavlov.
3. Kirurgija. — Izvajata: N. O. Massalatinov in M. M. Tarhanov.

II. DEL.

1. A. F. Čehov: Povest gospoda N. N. — Izvaja: C. L. Čehova.
2. Maupasant: Pris'an; inscenirana povest. — Izvajata: V. G. Orlova in F. A. Bakšejev.
3. Leonid Andrejev: Anathema, Prolog. — Izvaja V. I. Kačalov.

III. DEL.

1. London: Nenravna ženska; inscenirana povest. — Izvajata: V. G. Orlova in I. N. Bersenjev.
2. Ibsen: Brand, monolog. — Izvaja: V. I. Kačalov.

NA DNU

Drama v štirih dejanjih. Spisal Maksim Gorkij.

Režiser: N. O. MASSALITINOV.

Slikar: I. J. GREMISLAVSKIJ.

Kostiljov, Mihail Ivanovič, gospodar nočišča	P. A. Pavlov.
Vasilisa Karpovna, njegova žena . . .	B. M. Greč.
Nataša, njena sestra	V. G. Orlova.
Medvedjev, njih stric, policaj	C. M. Komisarov.
Vaska Pepel	P. A. Bakšejev.
Klešč, Andrej Mitrič, ključavničar . .	I. N. Bersenjev.
Ana, njegova žena	N. N. Litovceva.
Nastja, dekle	O. L. Knipper - Čehova.
Kvašnja, trgovka s štruklji	E. F. Skulskaja.
Bubnov, klobučar	P. F. Šarov.
Satin	N. O. Massalitinov.
Akter	N. G. Aleksandrov.
Baron	J. I. Kačalov.
Luka	M. M. Tarhanov.
Aljoška, čevljar	J. I. Vasiljev.
Gušavec, } dninarja {	I. M. Orlov.
Tatarin, }	A. S. Astarov.

(Vsebina v članku.)

DALIBOR

Opera v 3 dejanjih. Besedilo po I. Wenzig-u prevel
F. Finžgar, vglasbil B. Smetana.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser F. BUČAR.

Vladislav, kralj češki (bariton)	g. Romanovski.
Dalibor, vitez (tenor)	g. Drvota.
Milada, grofica (sopran)	gna Richterjeva.
Jitka, sirota (sopran)	gna Thalerjeva.
Vitek, oproda Daliborov (tenor)	g. Šindler.
Beneš, jetničar (bas)	g. Zathey.
Budivoj, poveljnik kraljeve straže (bariton)	g. Zorman.
Prvi sodnik (bariton)	g. Perko.
Sodniki	gospodje Povše, Vovko, Ribič, Pip.
Zdenko, prikazen	gna Bežkova.

Kraljevo spremstvo, ljudstvo, vojaki, paži. Godi se v 15. stoletju
na gradu Hradšinu v Pragi. Prva vprizoritev l. 1888 v Pragi.

I. Na dvorišču gradu Hradšina v Pragi pričakuje ljudstvo kralja, ki naj sodi Dalibora zaradi umora. Milada, sestra umorjenega grofa obtožuje Dalibora. Pred sodišče poklicani Dalibor se zagovarja rekoč, da je le maščeval svojega prijatelja Zdenka. Sodniki obsodijo Dalibora v dosmrtno ječo. Milada, prepričana o plemenitosti Dalibora, začuti vzbujajočo se ljubezen ter prosti zaman pomiloščenja zanj. Daliborova varovanka Jitka sklene osvoboditi Dalibora s pomočjo Milade.

II. Jitka pričaka svojega ženina Vitka ter mu razodene načrt za osvobojenje Dalibora. Vitek navdušeno pritrđi, pove vse prihajajočim vojščakom, ki takoj obljubijo bojevati se za ljubljene Dalibora.

Premena. Milada, v moškega preoblečena, vstopi v službo pri jetničarju Benešu, da bi bila rešila Dalibora. Beneš pošlje Milado k Daliboru z naprošenimi goslimi. Milada se koj poda v ječo k Daliboru.

Premena. Spečemu Daliboru se v sanjah prikaže Zdenko. Milada pride in pové strmečemu Daliboru, da ga hoče osvoboditi, ker ga ljubi.

III. Daliboru se ni posrečilo pobegniti. Na preutog kralja obsodijo Dalibora na smrt.

Premena. Milada čaka z vojščaki pred ječo na Daliborovo znamenje za naskok. Namestu znamenja se začuje mrtvaški zvon. Dalibora vedejo na morišče. Zaman naskočijo vojščaki grad. Dalibor privede smrtno ranjeno Milado in ko zagleda zmagonosne sovražnike, se jim vda.

Gostovanje opernega pevca drž. opere na Dunaju
g. JULIJA BETETTA

MIGNON

Opera v treh dejanjih. Besedilo po Goethe-ju napisal M. Carré in J. Barbier. Uglasbil Ambroise Thomas. Prevel O. Ž.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Mignon (mezzo-sopran)	gna Thierryjeva.
Filina, glumica (sopran)	ga Levičkova.
Viljem (tenor)	g. Kovač.
Lotario (bas)	g. Betetto.
Laertes, glumec	g. Trbuhovič.
Jarno, cigan	g. Zorman.
Friderik, mlad plemič (sopran)	gna Vrhunčeva.
Antonio, sluga	g. Vovko.

Meščani, kmetje, glumci in glumice, cigani. Gostje barona
Rosenberga.

Godi se deloma v malem mestu v Nemčiji, deloma v Italiji.

Ciganski ples pleše Rut. Vavpotičeva.

Plese priredil baletni mojster g. Pohan.

Nove dekoracije naslikal g. V. Skružny.

I. V gostilni na dvorišču. Ljudstvo popiva. Stari pevec Lotario, ki hodi po svetu od kraja do kraja, zapoje otožno pesem, izrazujoč hrepenenje po svoji izgubljeni hčerki. Krdelo ciganov zapleše gostom v zabavo. Jarno, ciganski glavar, veli Mignon plesati „pre-slavni jajčji ples“, ona pa mu kliubuje; Jarno ji preti s palico. Laertes svarit Viljema pred Filino, pretkano koketo, ki stanuje s svojo glumaško družbo v gostilni. Filini pa se kmalu posreči Viljema očarati; prikupljivo ga vabi, naj gre tudi on z njo v graščino barona Rosenberga, kamor je vsa družba povabljena; Viljem obljubi iti z njo, Mignon pripoveduje Viljemu svojo žalostno zgodbo, kako so jo cigani odvedli od doma in kako jo Jarno zdaj muči, prosi Viljema, naj jo vzame s seboj kot paža. Viljem sklene vzeti jo seboj.

II. Glumci so dospeli v graščino, še nocoj bo predstava „Sen kresne noči“. Filina bo nastopila kot Titanija, Laertes pa kot Tezej. — Filina sedi pred ogledalom in se lišpa, kar pride Viljem z Mignon. Filina se roga tako „čudnemu“ služabniku, zasmehuje Viljema in ga s svojo koketnostjo popolnoma očara. Oba odideta. Mignon je ljubosumna; ker ljubi Viljema, želi biti tudi tako lepa, kakor Filina. Pri zrcalu najde lepotilo, hitro se namaže po licu in se sama sebi čudi, kako lepa je zdaj. Da bi bila Viljemu še bolj všeč, obleče tudi Filinino obleko, ki se nahaja v sosedni sobi. Mladi baron Friderik, ki zalezuje Filino, se priplazi skozi okno; namestu Filine pa najde tu Viljema, svojega tekmeča. Nastane prekanje in končno dvoboj; komaj pa sta zablestela meča, že prihiti Mignon iz sosedne sobe v Filinini obleki, da ščiti Viljema. Friderik odide smeje se. Viljem namerava poslati Mignon k sorodnikom, kjer bi se ji dobro godilo, pri sebi je ne more več obdržati, ker je že dorasla. Mignon pa pravi, da pojde rajša zopet kot plesalka po svetu, vzame slovo od Viljema in plakajoč mu pade v naročje. V tem trenutku vstopi Filina s Friderikom, vidi Mignon v objemu Viljema ter ju zasmehuje. Viljem se opraviči in zopet odide s Filino.

III. Park pri graščini barona Rosenberga. Mignon blodi vsa obupana po parku; v ljubosumnosti prosi Boga, naj uniči to graščino z bliskom in požarom. Lotario to čuje ter zažge paviljon, kjer se vrši predstava. Filina pride po predstavi iz paviljona, vsa družba hvali njen nastop kot Titanija. Viljem išče po parku Mignon, ko jo najde, zapazi to Filina in jej veli, naj prinese iz paviljona šopek cvetic, ki jih je tam pozabila. Mignon uboga, ali komaj je v paviljonu, že prihiti Laertes in pove, da paviljon gori. Ker se Mignon še ni vrnila, hiti Viljem v goreči paviljon in jo prinese nezavestno.

IV. Palača Cipriani ob gardskem jezeru. Viljem privede Mignon, ki je okrevala, v Italijo. Lotario ju spremlja. Stari sluga Antonio pripoveduje Viljemu, da je mlada domača hčerka pred 15 imi leti utonila, oče da je odšel po svetu, mati je umrla in zdaj je palača na prodaj.

Mignon pride, gleda na krasno okolico, na jezero in se veseli blagodejnega podnebja. Vse to je že nekoč videla, spominja se tega in onega — vprašala bi rada, ali nikogar ni; zakliče: Lotario, Viljem! Viljem pride in jo strastno objame, tudi ona je srečna, da more končno objeti ljubljenega moža. Lotario pride v dragoceni obleki, v rokavi skrinjico, v koji se nahaja mej drugim tudi molitvenik. Mignon vzame molitvenik in začne moliti — kmalu pa moli molitvico na pamet, nakar Lotario spozna, da je Mignon njegova izgubljena hčerka Sperata.

TOSCA

Melodrama v 3 dejanjih. Besedilo po V. Sardouju napisala L. Illica in G. Giacosa, prevel Cvetko Golar; vglasbil G. Puccini.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: F. RUKAVINA.

Floria Tosca, slovita pevka (sopran)	. . .	gna Zikova.
Mario Cavaradossi, slikar (tenor)	. . .	g. Kovač.
Baron Scarpia, policijski načelnik (bariton)	. . .	g. Levar.
Cesare Angelotti (bas)	. . .	g. Zorman.
Cerkovnik (bariton)	. . .	g. Trbuhovič.
Spoletta, birič (tenor)	. . .	g. Mohorič.
Sciarrone, orožnik (bas)	. . .	g. Vovko.
Jetničar (bas)	. . .	g. Perko.
Pastir	. . .	gna Šterkova.

Kardinal, sodnik, vodja mučilnice, pisar, častnik, podčastnik, vojaki. Cerkveni pevci, duhovniki, ljudstvo.

Godi se v Rimu leta 1800.

Nove dekoracije izdelal g. dek. slikar V. Skružny.

Prva vprizoritev leta 1900. v Rimu.

I. V cerkvi St. Andrea della valle v Rimu.

Angelotti, bivši konzul nekdanje rimske republike, je ušel iz ječe in se skriva v kapelici. Slikar Mario Cavaradossi, njegov prijatelj, ga spozna ter obljubi pomagati mu. Ko pride Tosca, Cavaradossijeva zaročenka, se Angelotti urno zopet skriva. Podoba, ki jo slika Cavaradossi, vzbudi v Toski ljubosumnost, ali on jo kmalu pomiri. Markiza Attavanti, sestra Angelottijeva, je skrila pod oltarjem žensko obleko, da more preoblečeni brat pobegniti pred zasledujočim ga Scarpio. — Cavaradossi svetuje Angelottiju, naj se skriva v njegovi villi, ako pa preti nevarnost, v vodnjaku. Oba odideta. Scarpia z biriči išče Angelottija, pa ga ne najde. Na podobi spozna poteze markize Attavanti in ker jo je slikal Cavaradossi, ljubček Toskin, je Scarpiji takoj jasno, da mora biti Cavaradossi

v stiku z begom Angelottijevim, tembolj, ker je v kapelici našel pahljačo z grbom markize Attavanti. Pretkani Scarpia hoče po ljubosumni Tosci izvedeti, kje je skrit Angelotti. Biriči zasledujejo Angelottija.

II. Soba ministra Scarpije v farneški palači. Scarpia sedi pri večerji, pričakujoč Toske. Birič Spoletta poroča, da se ni posrečilo prijeti Angelottija, pač pa Cavaradossija. Scarpia zapove privedi Cavaradossija. Po brezuspešnem zaslišavanju ga ukaže mučiti.

Tosca pride in čuje ječanje mučenega Cavaradossija, skrivališča Angelottijevega pa noče izdati. Muke Cavaradossijeve naraščajo, dokler Tosca ne pove, da je Angelotti skrit v vodnjaku. Cavaradossi, pripeljan pred Scarpijo, hitro spozna, da je Tosca izdala skrivnost, zato jo pahne od sebe. Za Scarpijo strašna vest, da je Napoleon zmagal pri Marengu, navduši silno Cavaradossija, tako, da spozna Scarpia v njem svojega političnega nasprotnika. Scarpia ga ukaže usmrtiti. Edino Tosca ga more rešiti, ako se uda Scarpiji, ki že davno hrepeni po njej. Tosca je stanovitna, ali ko začuje priprave za usmrčenje Cavaradossijevo, reče Scarpiji, da se mu uda, ako s tem reši Cavaradossija. Scarpia to obljubi, ali ko hoče Tosco objeti, ga ona z bodalom umori. Nato hiti domov, vzame vso zlatnino in bisere ter gre v grad Sant Angelo h Cavaradossiju, da bi ž njim pobegnila.

III. Na vrhu grada St. Angelo v Rimu.

Vojaki privedejo Cavaradossija na morišče. Tosca prihiti s pismom Scarpijevim, ga pokaže Cavaradossiju in mu razodene, da bo le na videz ustreljen. Toda hudobni Scarpia je bil ukazal, da naj Cavaradossija resnično ustrelje. Cavaradossi pogumno stopi pred puške, ko pa vojaki ustrelje, se zgrudi mrtev. Tosca misli, da se le dela mrtvega, kmalu pa spozna resnico ter skoči z grada v globočino.

Na dnu.

Strindberg je dejal v predgovoru k svoji „Gospodični Juliji“, da je gledališče nekaka „Biblia pauperum“, sveto pismo v podobah za ljudi, ki ne bero; dramski pisatelj pa da je pridigar, ki razširja nove ideje v poljudni obliki. „Le théâtre de prédication sociale“ imenuje René Doumic tako gledališče in pravi: „Chaque fois qu' un auteur dramatique veut s'élever au grand art, il éprouve le besoin de porter à la scène une question sociale.“ Taki dramatik-pridigarji so bili Beaumarchais, Schiller, Tolstoj, Hauptmann, in tak je tudi njih epigon Maksim Gorki.

„Na dnu“ imenuje Rudolph Lothar „pridigo iz globin življenja“, Maksima Gorkega pa „patetika bede“. Lothar ima do neke meje prav. Toda bolj nego pridiga je „Na dnu“ skromna, objektivna slika življenja nesrečnikov, in revolucijonarni politik Gorki je kot umetnik zelo tih pridigar. S kratkimi, krepkimi potezami nam poda štiri resnične slike trpljenja, ki nam čisto nevsiljivo šepčejo na uho: „Takile smo Rusi, takile ste vsi... Dušite se v izobilju, med tem ko drugi od lakote ginejo!“ Mnogo manj glasna je ta pridiga kakor n. pr. Hauptmannova v „Tkalcih“, ki so v očitem boju s svojimi izkoriščevalci, dočim v slikah Gorkega nastopajo izključno pastorki usode in o nasprotni stranki skoro ni govora.

Kdor bi hotel podati vsebino teh slik, bi moral napisati obširno povest o dolgi vrsti izgubljenih ljudi, pasivnih eksistenc, ki žive v trdni veri, da jih je življenje ukanilo za srečo, da jim usoda ni privoščila prostora na toplem. Dočim pa Figaro dviga pesti in Hauptmannovi tkalci o priliki vzravnaajo svoje sključene hrbte, ostanejo Gorkega junaki v topi resignaciji do konca. To je sploh prokletstvo ruskega človeka, da se ne zna otresti mōre, ki ga tlači, in zato je in ostane vsa moderna ruska drama, veristična do neverjetnosti, ena sama velika tragedija neodločnosti in neenergičnosti. Da vojna Rusov ni izpremenila, o tem priča sedanja ruska revolucija, ki gorenje trditve ne samo ni v stanu ovreči, ampak jo naravnost potrjuje.

Mihajl Ivanovič Kostiljov in njegova žena Vasilisa imata razvpito krčmo, ki služi dvomljivim elementom vélikega mesta kot nočevališče. Vasilisa goljufa svojega moža z Vasko Pelom, ki je mnogo mlajši kot Kostiljov in po svojem poklicu tat. Kostiljov se zopet tolaži z Vasilisino sestro Natašo, radi česar vlada v hiši seveda večer prepir in pretep. Med gosti nočevališča opazimo bivšega gledališkega igralca, ki ga je ubil alkohol in ki živi le še od spominov svoje nekdanje slave; dalje obubožanega barona, tipičnega degeneriranca; potepuha Satina; vlačugo Nastjo, katere edina naslada je čitanje ro-

manov; jetično revico Ano, ki jo pretepa ključavničar Klešč, surova, propala duša; policista Medvedjeva, strica Vasilise in Nataše, ki skrbi za to, da se oblast ne zanima preveč za Kostiljovovo podjetje; naposled popotnika Luko, edinega resnično dobrega človeka v tej družbi.

Luka tolaži s svojim modrovanjem vse goste nočevališča, pred vsemi zapitega igralca in nesrečno trpinko Ano, ki mu pripoveduje o svojem bednem življenju, dokler je smrt ne reši. Luka je edini, ki jo tolaži na smrtni postelji, edini, ki prižge svečo ob njenem bornem ležišču. Pepela svari Luka, naj ne verjame zapeljivki Vasilisi, ki bi se z njegovo pomočjo samo rada znebila svojega moža. Vpliv Luke na vso družbo je viden. Pepel sklene celo, da bi šel v Sibirijo in začel novo življenje, če bi šla Nataša z njim. Nataša se na prigovarjanje Luke za to odloči, toda ljubosumna Vasilisa jo s pomočjo Kostiljova grozovito pretepe in s kropom popari. Splošni trušč prevpije uboga ženska v smrtnih bolečinah. Tu si dela s komolci pot skozi družbo podlež Kostiljov in za njim hiti Pepel, ki ga, ko ga dohiti, vrže ob tla in zadavi. Vasilisa je dosegla, kar je hotela: rešena je moža. Sedaj vpije in kliče policijo. Pepel ji očita, da ga je ona naščuvala na Kostiljova. Ko Nataša to čuje, je prepričana, da sta Pepel in Vasilisa delala dogovorno, in išče utehe v obupnem kričanju. Vasiliso in Pepela zapro, Luka pa vzame zopet popotni les v roko in odide v daljne kraje. Njegov vpliv pa ostane: Satin postane naslednik Luke in razširja njegov nauk o človečanstvu. Po Satinovem prepričanju žive skupine ljudi le zato, da iz njihove srede vzraste od časa do časa močnejše bitje — nadčlovek... Ko tako razlaga, plane v izbo baron z novico, da se je zunaj obesil nesrečni igralec. Nekaj časa se je bil po naukih Luki-nih vzdrževal pijače, po odhodu prerokovem pa ga je premagalo in se je opil In v obupu nad svojim padcem je šel in se je obesil.

Tako se izvrši vse po nerazumljivih zapovedih usode, povsodi sledi notranje dejanje zunanjemu in ne narobe, pasivnega heroizma konec pa je vedno brutalna prevara. Z začudenjem zre ruska duša razvoj stvari in se ne upa poseči v kolo življenja — človek podleže. In kakšen bodi notranji zmisel te čudovite sinteze paradoksov? Ali ima prav Satin ki trdi, da so živeli vsi ti ljudje le zato, da iz njih vzklije Nietzschejev nadčlovek? In ali ni ta nadčlovek Gorki?

Morebiti pa imajo prav oni, ki so mnenja, da je končni zmisel brezupne tragike teh štirih mojstrskih slik enostavno: nezmiselnost življenja.

F. J.

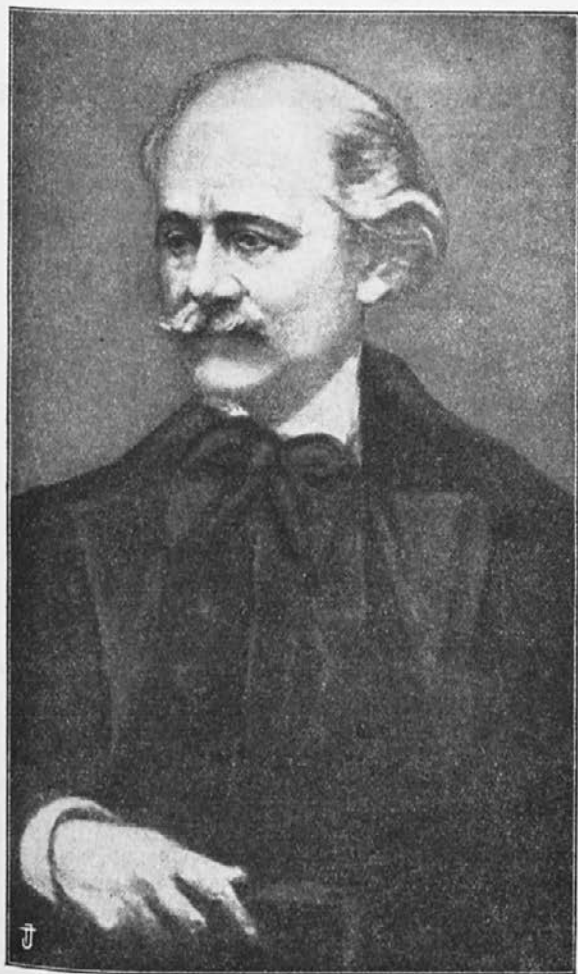
Jules Émile Frédéric Massenet.

13. avgusta 1912 je preminul v Parizu J. Massenet ljubljenec gledališke publike, v 71. letu svoje starosti. Dasi odlikovan z najvišjimi častmi in oblagodarjen z lepim premoženjem, je živel skrajno skromno in prav tak je bil po njegovi želji tudi njegov pogreb. — En sam belec je vlekel preprosto krsto, za katero so stopali le njegovi najbližji sorodniki in uslužbenci. Njegovo življenje je bilo le življenje vztrajnega dela in skoro leto za letom je vživala francoska gledališka publika kako novo opero njegove glasbe.

Rojen kot dvaindvajseti otrok štabnega oficirja velike Napoleonove armade je bil že v zgodnjih letih navezan na svoj lastni zaslužek. Z desetimi leti je prišel s svojimi starši v Pariz, kjer je bil sprejet v konservatorijsko šolo za klavir. Še isto leto je moral s starši v Savoyer, od koder pa je pobegnil iz domotožja po pariškem konservatoriju, kjer je leto za letom odnesel prva darila in dobil koncert 1. 1863. tudi veliko rimsko darilo za kantato „David Rizzio“. V Rimu je vztrajno delal in plod njegovega dela so „Plesne slike“ in „Slike iz Ogrske“. Z vso vnemo se je lotil operne kompozicije in 1. 1867 se je v pariški Komični operi vprizorilo njegovo prvo delo „La grand'tante“. Njegovo preveliko nagnenje za Mayerbeerjev zunanji pomp je veliko krivo, da se premalo uvažujejo prednosti in krasote njegove glasbe. L. 1872. je sledil „Don César de Bazan“ in 1877. v Veliki operi „Kralj iz Lahore“. Dasi po teh operah že popularen in priznan, še ni našel samega sebe in šele 1. 1881 je s svojo Herodiado dosegel splošno priznanje. Z Manon (l. 1884) si je pa pridobil svetovno slavo. Odveč bi bilo naštetih vse njegove mnogoštevilne opere, omenim naj le one, katere prištevamo med njegova najboljša dela, in ta so: Thaïs, Manon, Werter, Sapho in Jongleur. Zadnje njegovo delo, dovršeno malo pred smrtjo, je opera „Cléopatra“, vprizorjena prvič v Monte-Carlu 1. 1914. in drugič v Parizu 1. 1920. Krona njegove glasbe je brezdvomno Manon in je zanj isto, kar je Carmen za Bizeta.

Massenetova glasba je tipično francoska in se ne sme in ne more primerjati s katerokoli drugo glasbo. Pozabiti ne smemo, da se je francoska opera razvila iz baleta, ki jih je uvedla Florentinka Marija Medici na francoskem dvoru kot Ballets de cour, v katere so se vpeljali sčasoma pevski uložki. Izvor francoske glasbe je tedaj potreba najvišjih dvornih krogov po razvedrilu. Ne ve ničesar o strahotah, boju za obstanek, ne ve ničesar o strasteh, ki razjedajo z vso grozoto človeško dušo. Plešoč preide preko vseh problemov in smeje prezira vse življenjske potrebe, da, še celo disonance niso v

francoski glasbi nič drugega kot sladka grenkoba, ki indirektno podčrtava blagoglasje. Francoska glasba je glasba sitih, kulturno visoko stoječih. Sredi življenjske puščave uživa Francoz krasotvore — vse grenkobe življenja si zavije v dišeče

Jules Émile Frédéric Massenet.

cvetove vrtnic. Francoska glasba spada v milje luksusa in blagostanja, v katerem prevladuje galantnost z gracijoznimi pokloni. Taka je bila in je francoska glasba in taka je tudi glasba Massenetova.

Dr. P. K.

Cene prostorom

Parter	Drama	Opera
Sedež I. vrste	30 K	40 K
„ II. – III. vrste	26 „	35 „
„ IV. – IX. vrste	22 „	30 „
„ X. – XIII. vrste	18 „	22 „
Dijaško stojišče	4 „	4 „

Lože

Lože v parterju in		
I. redu za 4 osebe	130 „	180 „
Balkonske lože za 4 osebe	90 „	130 „
Nadaljne vstopnice v		
I. redu in parterju	25 „	30 „
Nadaljne vstopnice v		
balkonskih ložah	20 „	25 „

Balkon

Sedež I. vrste	20 „	25 „
„ II. – III. vrste	13 „	20 „

Galerija

Sedež I. vrste	9 „	10 „
„ II. – V vrste	7 „	8 „
Stojišče	3 „	3 „

Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri dnevni blagajni (operno gledališče) od 10. do pol 1. ure in od 3. do 5. ure proti 10% povišku in na dan predstave pri blagajni za gorenje cene.

Med predstavo vstop ni dovoljen.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.